

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: A. Cucerescu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

18 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Angela Cocieru, reprezentată de avocatul Petru Bălănel,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Angela Cocieru împotriva Băncii Comerciale „FinComBank” Societate pe Acțiuni și Filiala nr. 6 a Băncii Comerciale „FinComBank” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 05 mai 2017, Angela Cocieru a depus cerere de chemare în judecată împotriva BC „FinComBank” SA și filialei nr. 6 a BC „FinComBank” SA cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 04 mai 2016, fiind reprezentată în bază de procură de către Elena Snegur, a încheiat cu filiala nr. 6 a BC „FinComBank” SA contractul nr. 2251417 privind utilizarea unei casete bancare.

În baza contractului încheiat, reclamanta a obținut dreptul de a folosi safeul cu nr. 198, fiindu-i eliberată în acest sens cheia de acces.

Reclamanta a afirmat că nu a pierdut cheia primită și nici nu i-a făcut duplicat.

A subliniat că prin pct. 1.1 din contract, banca s-a obligat să-i ofere o casetă bancară în scopul păstrării numerarului, a bijuteriilor, a metalelor prețioase, a monedelor, a actelor de valoare, etc., iar conform pct. 2.1.5 din același contract, banca s-a obligat să garanteze integritatea bunurilor depozitate și accesul deponentului la safeu, mai mult, conform pct. 5.1 din contract, pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale partea vinovată va fi ținută la repararea prejudiciului cauzat, în conformitate cu legislația în vigoare.

Astfel, reclamanta a afirmat că relațiile apărute ca urmare a utilizării casetei bancare urmează a fi guvernate de regulile referitoare la contractul de depozit.

În acest context, reclamanta a precizat că în safeul bancar a depozitat 40000 de dolari SUA și 41 500 de euro, articole din aur în sumă de 3 000 de euro și 15 monede comemorative cu valoarea totală de piață de 1 000 de euro, acestea fiind: „Colindul” - 1 monedă; „Sînzienele” - 2 monede; „Maria Cebotari” - 1 monedă; „Grigore Vieru” - 1 monedă; „Ștefan cel Mare” - 4 monede; „Spiridon Vangheli” - 4 monede; „Miorița” - 1 monedă; „Mănăstirea Butuceni” - 1 monedă.

De altfel, reclamanta a notează că în perioada 01 iulie 2016 - 22 septembrie 2016 persoane necunoscute au pătruns în sala de tezaur a filialei nr. 6 a BC „FinComBank” SA, sustrăgând bunurile depozitate în caseta bancară.

În vederea elucidării circumstanțelor sustragerii bunurilor, de către organul de urmărire penală au fost intentate cauzele penale nr. 2016022025 și nr. 2016022139.

Mai mult, reclamanta a accentuat că faptul intrării în sala de tezaur și persoanelor neautorizate a fost confirmat de datele înscrise în registrul de evidență a intrărilor și ieșirilor, iar datele din registru confirmă accesul persoanelor neautorizate, singure, în camera de tezaur, pentru o perioadă mai mare de 30 minute.

A precizat că la data de 11 ianuarie 2017 a adresat o cerere Băncii, prin care a solicitat repararea prejudiciului provocat, or, ca rezultat a discuțiilor avute cu șeful direcției juridice a BC „FinComBank” SA i-a fost comunicat refuzul în îndeplinirea cererii sale.

Ulterior, la data de 23 ianuarie 2017, reclamanta a adresat o petiție comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei, prin care a solicitat întreprinderea măsurilor în privința BC „FinComBank” SA și obligarea acesteia la repararea prejudiciului.

A menționat că prin răspunsul nr. 16-005/1/503 din 15 februarie 2017, Banca Națională a Moldovei i-a comunicat că serviciul de dare în folosință a safeurilor pentru păstrare de valori, prestat de către BC „FinComBank” SA, este prevăzut de legislație și se conține în lista genurilor de activitate permise pentru desfășurare.

Reclamanta a solicitat încasarea a 40 000 de dolari SUA, a 41 500 de euro, 3000 de euro, care reprezintă contravaloarea obiectelor din aur depozitate în caseta bancară, 1 000 de euro, care reprezintă contravaloarea monedelor comemorative depozitate în caseta bancară, 200 000 de dolari SUA și 207 500 de euro, care reprezintă penalități calculate în conformitate cu dispozițiile Legii privind protecția consumatorului și 25 000 de lei, care reprezintă valoarea prejudiciului moral suferit.

Ulterior, reclamanta și-a concretizat pretențiile din acțiune și a solicitat încasarea din contul pârâtei a 40 000 de dolari SUA, 41 500 de euro, 3 000 de euro, care reprezintă contravaloarea obiectelor din aur depozitate în caseta bancară, 1000 de euro, care reprezintă contravaloarea monedelor comemorative depozitate în caseta bancară, 1 400 000 de dolari SUA și 1 452 500 de euro, care reprezintă penalități calculate în conformitate cu dispozițiile Legii privind protecția consumatorului și 25 000 de lei, care reprezintă valoarea prejudiciului moral suferit.

În drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe prevederile art. 166-190 Cod de procedură civilă, art. 9, 10, 11, 14, 513, 513, 530, 572, 602, 604, 1086, 1089 Cod civil, art. 23, 25, 26 alin. (6) al Legii instituțiilor financiare nr. 550 din 21 iulie 1995, art. 13 alin. (1), (2), (5), (11), (12), art. 15, art. 27 al Legii RM nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorului, art. 1.1, art. 2.1.5, art. 5.1 al contractului nr. 2251417 din 04 mai 2016.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Angela Cocieru împotriva BC „FinComBank” SA și Filiala nr. 6 a BC „FinComBank” SA cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material și moral.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 25 aprilie 2019, Angela Cocieru, reprezentată de avocatul Petru Bălănel, a declarat apel împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prin decizia din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Angela Cocieru, reprezentată de avocatul Petru Bălănel, și s-a menținut hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, prin prisma art. 572, 666, 1086, 1087 Cod civil, a considerat neîntemeiat apelul declarat, concluzionând în sensul respingerii acestuia și menținerii hotărârii primei instanțe.

Cu referire la normele legale invocate la înaintarea acțiunii și în susținerea cererii de apel, instanța de apel a remarcat că conform art. 1086 Cod civil, prin contract de depozit o parte (depozitar) se obligă să păstreze bunul mobil, predat de cealaltă parte (deponent) o perioadă determinată sau nedeterminată și să-l restituie la cerere.

De regulă, contractul de depozit se consideră încheiat din momentul transmiterii bunului la păstrare și prin urmare este un contract real. Însă, după cum rezultă din conținutul art. 1087 Cod civil (refuzul de a preda sau de a primi bunul), contractul de depozit este și un contract consensual, deoarece în cazul contractelor reale nu se pune problema de a preda sau primi bunul la păstrare pentru că predarea/primirea bunurilor la păstrare constituie o condiție necesară pentru încheierea contractului.

La caz, Colegiul a menționat că din materialele cauzei nu se demonstrează că apelanta a predat BC „FinComBank” SA spre păstrare, anume acele bunuri pentru care solicită recuperarea, or, în acest sens nu există nici un act, iar sigura mențiune despre acestea, se conține în declarațiile reclamantei/ apelante, preluate și de organul de urmărire penală.

Mai mult, instanța de apel a apreciat ca întemeiată concluzia instanței de fond, precum că nu se poate pretinde la apariția obligațiunii de restituire, în sensul art. 1095 Cod civil, în cazul în care contractul încheiat între BC „FinComBank” SA și Angela Cocieru nu este contract de depozit, dar este un contract de dare în folosință a safeurilor pentru păstrare a valorilor, fapt care reiese anume din denumirea actului încheiat între părți, precum și din răspunsul Băncii Naționale a Moldovei.

Astfel, Colegiul a învederat că prin semnarea contractului în speță, Angela Cocieru a acceptat condițiile contractuale, inclusiv lipsa răspunderii materiale din partea Băncii, ce ține de conținutul safeului, și prin prisma celor stabilite a considerat că prima instanță întemeiat și legal a exclus răspunderea materială a Băncii pentru conținutul safeului.

Totodată, Colegiul a relatat că argumentele apelantei privitor la apariția răspunderii materiale a Băncii față de Angela Cocieru prin analogie cu contractul de depozit, nu sunt întemeiate, or, normele Codului civil, care stabilesc relațiile de depozit, reglementează cu totul la altfel de relații, iar conform răspunsului Băncii Naționale a Moldovei, BC „FinComBank” SA a prestat un serviciu (darea în folosință a safeurilor pentru păstrare a valorilor) prevăzut de legislație, licența și statutul acestei Bănci.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele apelantei, precum că a depozitat în caseta bancară 40 000 de dolari SUA, 41 500 de euro, articole din aur în sumă de 3 000 de euro și 15 monede

comemorativă cu valoarea totală de piață de 1 000 de euro, și că din neglijența Băncii, acestea au fost sustrate din caseta bancară, aceasta pentru că nici în prima instanță și nici în instanța de apel, aceasta nu a demonstrat prin probe concludente și pertinente depozitării acestor bunuri.

De asemenea, Colegiul a considerat nefondate argumentele apelantei cu referire la acțiunile de retragere a banilor de la SA „Banca de Economii” și plasarea bunurilor de valoare și a sumelor bănești în căsuța bancară deținută la BC „FinComBank” SA, deoarece faptul retragerii anumitor sume de la SA „Banca de Economii”, nu denotă că anume aceiași sumă și aceleași bunuri au fost lăsate spre păstrare la BC „FinComBank” SA.

Nici argumentele că BC „FinComBank” SA ar fi prestat un serviciu impropriu licenței sale de activitate, nu demonstrează că Banca este răspunzătoare de bunurile aflate spre păstrare în celulele bancare.

Așadar, instanța de apel a considerat declarative argumentele apelantei Angela Cocieru cu referire la depozițiile martorului Elena Snegur din prima instanță, care ar confirma valoarea bunurilor depuse la caseta bancară, ori, precum reiese din conținutul declarațiilor, martorul se află în relații de rudenie cu apelanta, confirmând, de asemenea, că o parte din bunurile revendicate i-ar fi aparținut ei.

În același sens, instanța de apel a menționat că prima instanță a examinat cauza în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfășurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încât părțile au avut posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței, respectiv acordând posibilitate participanților la proces de a-și expune poziția, totodată păstrându-și imparțialitatea și obiectivitatea, creând condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

La 15 ianuarie 2020, Angela Cocieru, reprezentată de avocatul Petru Bălănel, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat casarea acestora cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au aplicat eronat și au încălcat normele de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, au interpretat eronat legea precum și probele prezentate, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, în susținerea recursului s-au indicat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei, cărora le-a fost deja dată o apreciere corectă, redând totodată conținutul prevederilor normelor legale cu referire la activitatea instituțiilor bancare, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile la caz.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 24 octombrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copieii deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 22 noiembrie 2019 (f.d. 29, Vol. II), or, la actele cauzei lipsește dovada de recepționare a acesteia de către recurentă.

Astfel, recursul declarat la 15 ianuarie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data de 04 februarie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-418/20, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 66, Vol. II).

Conform avizului de recepție, intimații au recepționat copia recursului la data de 06 februarie 2020 (f.d. 67-68, Vol. II) și la 03 martie 2020 BC „FinComBank” SA a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil (f.d. 69-72, Vol. II).

Examinând temeiurile recursului declarat de Angela Cocieru, reprezentată de avocatul Petru Bălănel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Angela Cocieru, reprezentată de avocatul Petru Bălănel, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are

caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Angela Cocieru, reprezentată de avocatul Petru Bălănel, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Angela Cocieru, reprezentată de avocatul Petru Bălănel, împotriva deciziei din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat